

Innsynsrett i klagesaker

Innsynsrett etter offentlighetsloven

Det er ingen spesialregler for innsyn i klagesaker etter offentlighetsloven. Det betyr at det er de alminnelige regler som gjelder. I utgangspunktet kan derfor alle og enhver kreve innsyn i dokumenter i en sak som gjelder klage på tildeling av avtalehjemmel for fysioterapeut eller lege. Det gjelder imidlertid tre grupper av unntak fra retten til innsyn. Noen av unntakene gir mulighet til å unnta hele dokumenter, noen bare til å unnta bestemte opplysninger i dokumentet:

Den første gruppen av unntak gjelder taushetsplikt (offentlighetsloven § 13). Disse reglene innebærer at kommunen er pliktig til å holde taushetsbelagte opplysninger unntatt offentlighet. Dersom det gis innsyn i et dokument må slike opplysninger i så fall sladdes ut. Det gjelder taushetsplikt både for "opplysninger om noens personlige forhold" og for opplysninger som det er av "konkurransmessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår" (forvaltningsloven § 13). Hvorvidt det foreligger taushetsplikt må vurderes helt konkret.

Den andre gruppen av unntak gjelder såkalte «interne dokumenter». Dette er dokumenter kommunen lager selv, og som ikke blir sendt ut av kommunen. Kommunen kan i stor grad unnta dokumenter den har laget for egen saksforberedelse (§ 14). Kommunen kan også på visse vilkår unnta deler av dokumenter som den har innhentet utenfra for intern saksforberedelse (§ 15), men vilkårene her er nokså strenge. Her er det også viktig å merke seg at i flere situasjoner kan ikke unntaket for interne dokumenter brukes. Dette er regulert nærmere i § 16. Der fremgår det blant annet at saksframlegg til folkevalgt organ ikke kan unntas som internt dokument. Det vil si at saksframlegg til klageorganet – som typisk vil være et folkevalgt organ – ikke kan unntas som internt dokument.

Den tredje gruppen av unntak finner man i §§ 17 – 26 (unntak etter dokumentets innhold). Dette er en stor og uensartet gruppe unntakssituasjoner, hvor de fleste bestemmelsene er lite aktuelle i en sak om klage på tildeling av driftshjemmel. Etter omstendighetene kan likevel bestemmelsen i § 23 om unntak av hensyn til kommunens forhandlingsposisjon være aktuelt. Men vilkåret er i så fall at det er "påkrevd" for å beskytte kommunens interesser. I praksis vil det gjerne si at det må kunne påvises at kommunen vil kunne bli påført økonomisk tap eller skade om opplysningene blir kjent.

Selv om kommunen finner at den har hjemmel til å unnta et dokument eller opplysninger i et dokument, plikter kommunen likevel å vurdere om dokumentet likevel bør være offentlig. Dette er den såkalte «meroffentlighets-vurderingen» (jf. § 11). (Vær oppmerksom på at dersom det er tale om taushetsbelagte opplysninger gjelder selvsagt ikke denne plikten til å vurdere meroffentlighet). Dersom man etter en slik vurdering kommer til at det likevel er ønskelig å unnta dokumentet/opplysningen, er det viktig at det i avslaget fremgår at meroffentlighet er vurdert. Det er detaljerte krav til hva et avslag på innsyn skal inneholde (§ 31). Avslag kan påklages til fylkesmannen.

Innsynsrett etter forvaltningsloven

Partenes innsynsrett etter forvaltningsloven er mer omfattende enn den innsynsrett allmennheten (herunder media) har etter offentlighetsloven. De som er parter i en sak har innsynsrett etter reglene i forvaltningsloven §§ 18-21. Alle parter i saken har rett til å gjøre seg kjent med «sakens dokumenter». Dette omfatter også dokumenter som stammer fra andre parter i saken, for eksempel søknader. Eventuelle taushetsbelagte opplysninger må tas ut. Det finnes enkelte unntaksregler i § 19. Ellers finnes det også unntakshjemler for interne dokumenter.